

Asia: VM003:00/2017 VM/155/03.01.00/2018

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi digitaalisten palvelujen tarjoamisesta sekä sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain 5 §, 6 § ja 7 §:n 1 momentin kumoamisesta

1. Yleiset kommentit lakiehdotuksesta

Lakiehdotus toteuttaa hallituksen tavoitetta julkisten palvelujen digitalisoimisesta sekä saavutettavuusdirektiivin vaatimusten toteuttamista kansallisesti. Tavoite on oikeansuuntainen, mutta arviot toteutuksen kustannuksista ovat vaatimattomia. Huomioitavaa on myös, ettei perinteisten asiointitapojen vähentäminen onnistune samassa aikataulussa kuin digitaalisia palvelujen tarjontaa lisätään. Ainakin alkuvaiheessa tämä tarkoittanee päällekkäisiä asiointikanavia jotka lisäävät kustannuksia. Pidemmällä aikavälillä uusista asiointikanavista saavutettaneen etuja käsittelyprosessien yksinkertaistumisen ja nopeutumisen kautta, mutta tämän osalta olennaista on myös tietojärjestelmien toteutuksen onnistuminen.

2. Kommentit lakiehdotuksen pykäliin ja yksityiskohtaisiin perusteluihin

1 luku: Yleiset säännökset

-

2 luku: Viranomaisten digitaalisten palvelujen järjestäminen yleisölle

Digitaalisten palvelujen toteuttaminen on erityisesti pienille kunnille työläs ja merkittäviä kustannuksia aiheuttava toimenpide, johon osaamista on hankittava lähes täysin ostopalveluina. Kustannuksia voi syntyä yllättäen myös teknisen infrastruktuurin päivittämisestä. Kokemusten perusteella sovellusten ja digitaalisia asiointikanavia tarjoavien tietojärjestelmien kustannukset eivät kaikilta osin skaalaudu kuntien kokoluokkien mukaan esimerkiksi käyttäjä/ asiakasmäärien suhteessa.

3 luku: Digitaalisten palvelujen saavutettavuus

Saavutettavuudesta aiheutuva jatkuva ylläpito, seuranta ja hallinnointi vaikuttavat kunnan tehtäviin myös pitkäkestoisesti. Vaikutukset eivät todennäköisesti ole asioinnin sujuvuuden paranemisen johdosta kuitenkaan kustannusneutraaleja vaan omalta osaltaan lisäävät peruskunnan kustannuksia.

4 luku: Saavutettavuusvaatimusten valvonta ja oikeussuoja

-

5 luku: Erinäiset säännökset

-

3. Kommentit vaikutusten arviointiin

Hankintojen sekä tarpeellisen ja huolellisen valmistelun toteuttamisen kannalta tarkoituksenmukaista olisi säätää riittävän pitkä siirtymäaika järjestelmien käyttöönottamiselle ja toteuttamiselle. Esityksessä mainittu käsitys tietojärjestelmien uudistumissyklistä on tässä suhteessa optimistinen. Kustannusten hillitsemiseksi tulisi kiinnittää erityistä huomiota kuntien yhteisten toimintamallien kehittämiseen ja siihen, että eri kokoisille kunnille olisi tarjolla eri tasoisia vaihtoehtoja tai vaihtoehtoisesti digitaalisen asioinnin peruselementit (ns. minimitaso) tulisi toteuttaa kunnille keskitetysti.

4. Muut kommentit

Kun kyseessä ovat selvästi kuntien veloitteita lisäävät säännökset, tulisi kunnille tarjota myös olennaista taloudellista tukea vaatimusten ensikertaiseen toteuttamiseen sekä ylläpitoon. Toiseksi kuntien erilaiset resurssit ja kokoluokat tulisi huomioida.

Janhunen Heli
litin kunta - Kunnanhallitus